

REMISSYTTRANDE
M2015/04120/Ke

Miljö- och energidepartementet
Kemikalieenheten
Monica Törnlund
m.registrator@regeringskansliet.se

Sollentuna 2016-03-31

RAPPORT 8/15: HÄLSOSKADLIGA KEMISKA ÄMNEN I BYGGPRODUKTER – FÖRSLAG TILL NATIONELLA REGLER

Tarkett AB har fått rubricerad rapport på remiss och har följande kommentarer till rapporten:

Allmänt:

Tarkett är generellt sett positiva förslaget till att införa gränsvärden för avgivning av hälsoskadliga kemiska ämnen i byggprodukter. Detta angreppssätt kring miljö- och hälsoaspekter inom byggsektorn lyfter fram riskperspektivet istället för "kemiska ämnens inneboende farlighet" vilket vi menar är mer relevant utifrån ett folkhälsoperspektiv. Vi skulle dock föredra att Sverige arbetar för en harmoniserad Europeisk reglering av byggmaterialemissioner istället för att utveckla egna nationella regler.

Vi välkomnar en officiellt sanktionerad, vetenskapligt förankrad syn på acceptabla nivåer av kemiska emissioner till inomhusluften. Detta har saknats tidigare (med undantag för formaldehyd) vilket lämnat fältet öppet för en rad mer eller mindre sakligt underbyggda initiativ från enskilda aktörer på marknaden i form av egna "gränsvärdeslistor" och materialbedömningar.

Vidare menar vi att denna typ av reglerverk kan vara en god hjälp vid utredning av s k sjuka hus. Avsaknaden av referensvärden för emissioner av kemiska ämnen har i vissa fall bidragit till felprioriteringar och irrelevanta åtgärdsförslag som endast kostat resurser utan att lösa den egentliga orsaken till problemen.

Avslutningsvis menar vi att ett riskperspektiv på kemikalier i inomhusmiljön (fokus på avgivning istället för kemiskt innehåll) skapar bättre förutsättningar för återvinning inom byggsektorn. Även om Kemikalieinspektionens rapport klargör att uppdraget inte behandlar frågor som rör återvinning och cirkulär ekonomi så anser vi frågan vara så väsentlig för ett långsiktigt hållbart samhälle att vi vill kommentera rapporten kort utifrån detta perspektiv:

I dagsläget finns Europeisk kemikalielagstiftning och lokala krav/marknadskrafter som fokuserar på kemiskt innehåll – utan att göra skillnad på om de kemiska ämnena kommer från jungfrulig råvara eller återvunnet material. Återvinning är särskilt viktig för polymera material som PVC eftersom miljövinsterna kan vara betydande jämfört med att använda nyproducerad råvara. En utmaning med att återvinna långlivade produkter som t ex golv och andra byggmaterial är dock att det

återvunna materialet kan innehålla kemiska ämnen som idag inte är tillåtna eller accepterade av marknaden.

Med hittillsvarande regelverk och marknadskrav som fokuserar på kemiskt innehåll istället för risker, är därför återvunnen plast från byggsektorn i praktiken omöjlig för oss att nyttja.

Ett nytt, mer nyanserat synsätt där reella risker i form av avgivning sätts i fokus skulle öka möjligheterna till en ansvarsfull, resurs- och miljöeffektiv återvinning i stor skala – till gagn för kretsloppssamhället och en cirkulär ekonomi.

Detaljerade synpunkter/kommentarer på rapporten:

a. Testmetoden:

Rapporten anger att emissioner ska testas enligt CEN TS 16516. Vi har följande kommentarer kring detta:

Normalt anges emissionsvärdet efter 28 dygn, vilket vi menar är en bra avvägning mellan den ålder som en byggprodukt har när den tidigast börjar användas ute i byggnaden – och samtidigt inte så lång tid att mätningar blir onödigt tids- och kostnadskrävande. Tiden (28 dygn) måste dock definieras och klarläggas i rapporten.

CEN TS 16516 är en ny standard som utvecklats utifrån EN ISO 16000-9/10 och EN ISO 16000-3 (formaldehyd). Emissionsmätningar enligt CEN TS 16516 förväntas ge samma värden som för EN ISO standarderna. Ett stort antal företag inom byggsektorn har redan lagt stora resurser på att mäta och redovisa emissioner enligt EN ISO metoderna och en stor mängd användbara data finns tillgänglig redan idag. Det är därför ett starkt önskemål att testresultat från EN ISO mätningar kan få användas för produkter som redan finns på marknaden.

b. Definitioner av VOC, SVOC mm

b1. Formaldehyd:

Det finns utrymme för tolkningar i rapporten om huruvida formaldehyd omfattas av förslaget (t ex inbegripet i VOC begreppet). Vår tolkning är att så inte är fallet eftersom det redan existerar ett gränsvärden för formaldehyd i Sverige. Dessutom ingår formaldehydavgivning i CE-märkningen av golv. Vi föreslår att rapporten tydliggör att förslaget inte innebär några utökade krav vad gäller formaldehydavgivning.

b2. VOC – CMR cat 1A/1B:

Det bör för säkerhets skull framgå att gränsvärdet 1ug/kbm avser sådana kemiska ämnen som inte fått ett eget gränsvärde i bilaga 1 – och ej heller inbegriper formaldehyd, eftersom trä i sig självt sannolikt inte skulle klarar ett sådant gränsvärde.

c. Gränsvärdet för SVOC, CMR cat 1A/1B

Vi ifrågasätter gränsvärdet på 1 ug/kbm på följande grunder. Regelverket i Tyskland och Belgien har satt ett gränsvärde på 100ug/kbm. Resonemang kring varför de svenska reglerna så dramatiskt skulle frångå dessa nivåer saknas i rapporten. Kravet är mycket strikt utan att det finns tillräckligt vetenskapligt underlag för detta.

Rapporten påtalar vid ett flertal tillfällen att emissionsmätningar med föreskriven utrustning är osäker vad gäller SVOC och ej anpassad för denna typ av mätningar. Gränsvärdet i ug/kbm ligger dessutom långt under nivån för vad som är möjligt att kvantifiera med tillräcklig noggrannhet för mätmetoden och -utrustningen. Det gör både testförfarandet och eventuellt positiva hälsoeffekter osäkra.

Ett "onödigt" strikt krav på SVOC-emissioner - dvs på nivåer långt under vad som är relevant ur hälso- och miljöperspektiv - kommer med stor sannolikhet innebära att återvinning av äldre plastprodukter omöjliggörs. Vi föreslår att man i rapporten ansluter sig till de Tyska och Belgiska gränsvärdena på samma sätt som man gjort för övriga ämnen.

Vi vill vidare understryka att ytterligare forskning kring SVOC, deras transportmekanismer och hur dessa ämnen påverkar miljön är ett viktigt forskningsområde – inte minst mot bakgrund av Sveriges (och Tarketts) ambition att gå mot ett en cirkulär ekonomi där ansvarsfull och säker återvinning är en central del.

Avslutningsvis vill återigen poängtera att vi föredrar en harmoniserad europeisk reglering inom området och uppmanar Sverige att tillsammans med Frankrike, Belgien och Tyskland driva denna fråga inom EU.

– 0 –

Dag Duberg
Hållbarhetschef Tarkett Nordic

Om Tarkett

Tarkett har tillverkat golv i Sverige sedan 1886 och marknadsför idag golv och vägg för såväl hemmiljö som hela funktionslösningar för offentlig miljö. Tarkett erbjuder ett rikt utbud av trägolv, plastgolv, laminatgolv, linoleum, textilgolv samt väggmaterial för våtrum. Med 34 produktionsenheter och ca 12 000 anställda i över 100 länder är Tarkett en av de största golv tillverkarna i världen. 2015 omsatte företaget 2,7 mrd Euro och varje dag säljs det ca 1,3 miljoner kvm golv världen över. Tarkett arbetar med långsiktig hållbarhet enligt principerna för cirkulär ekonomi. Sedan 2013 är företaget noterat på Euronext i Paris. För mer information, besök tarkett.se.